

UNIVERSITY
OF OSLO

INNVANDRING OG DEN NORDISKE VELFERDSMODELLEN - ET UROLIG FORHOLD.

**Nordisk workshop
Fafo, oktober 2023**

Grete Brochmann
Universitetet i Oslo

Den nordiske modellen

- Universalisme
- Sjenerøse overføringer
- Høy grad av offentlig engasjement
- Høyt nivå på økonomisk omfordeling
- Sterke fagforeninger. Kollektive forhandlinger

Innvandringspolitikk siden 1970-tallet: Grunnlogikken.

”Innvandringsstopp» – streng regulering av uønsket innvandring, basert på:

- -dobbelt strategi: Restriktiv innreisekontroll kombinert med likebehandlingsprinsipp og integrasjonstiltak.
- - suksessful integrasjon er avhengig av streng innreisekontroll og **arbeidslinja**.

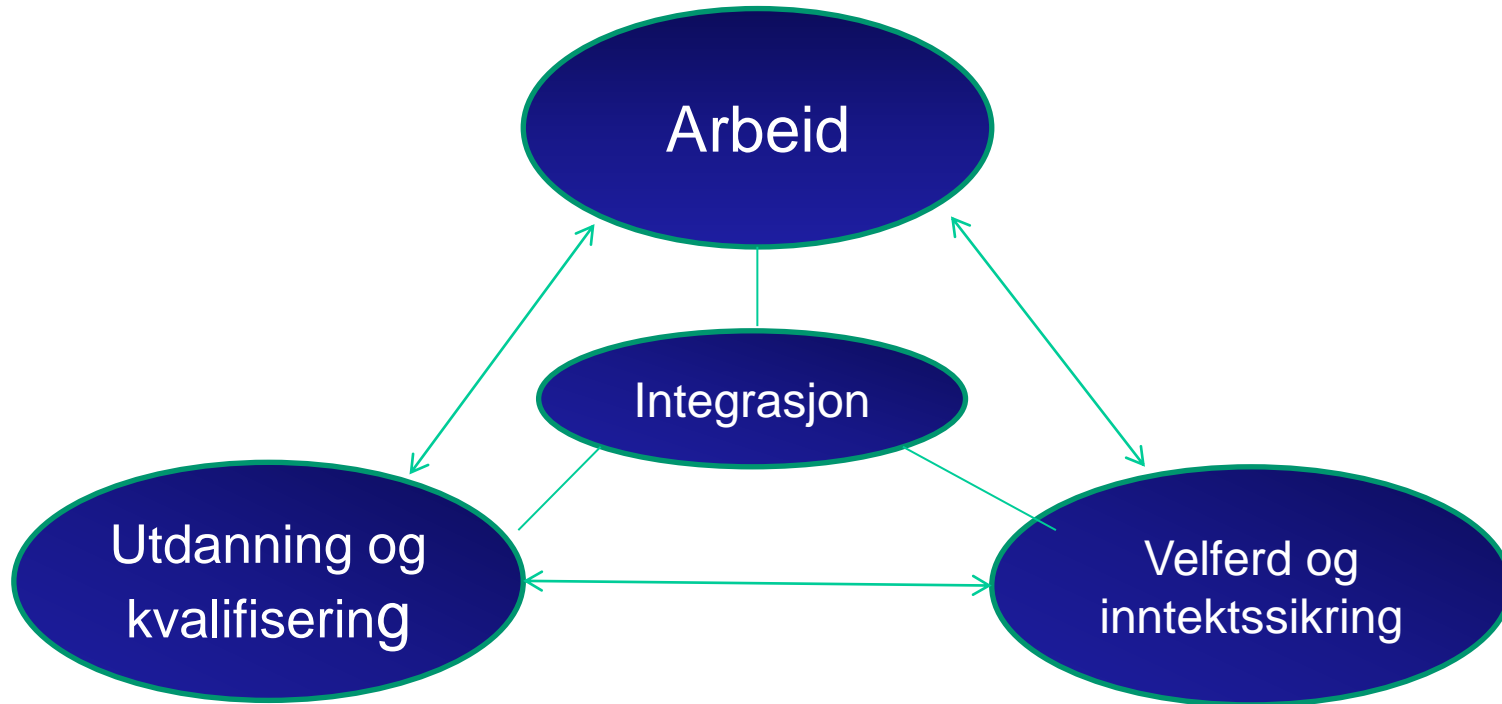
Internasjonale forpliktelser: Nye kontrollforutsetninger

Signature (unit, name, etc.)

Signature (unit, name, etc.)

Kritikk av velferdsmodellen

- Modellens **økonomiske** bærekraft (eldrebølge, innvandring, nye familiemønstre, helse- og utdannings-ekspansjon)
- **Innretningen** på velferdsordningene:
 - Incentiver vs tilrettelegging
 - Kompetansesatsing vs lavlønnssatsing

Særskilt relevans for innvandringsbefolkningen

Overordnede tilnærminger

Rettighets-
orientert
universalisme

Høye sosiale
stønader,
bekjempelse av
fattigdom

Markedsrettet
tilpasning

Fleksibelt
arbeidsmarked, lav
skatt, lave sosiale
stønader

Sosial investering

Vekt på utdanning,
kvalifisering, tidlig
innsats som
springbrett inn i
ordinært arbeidsliv

Ulike typer utfordringer

- Humanitært begrunnede (særlig lavt kvalifiserte flyktninger og deres familie): økende ulikhet, bosegregering, avhengighet av overføringer
- Arbeidsinnvandrere: underminering av avtaleverk, lønns- og arbeidsforhold («sosial dumping»),fortrengning av arbeidssøkere fra ikke-vestlige land eller andre med svak kompetanse (lavlønnskurransen)

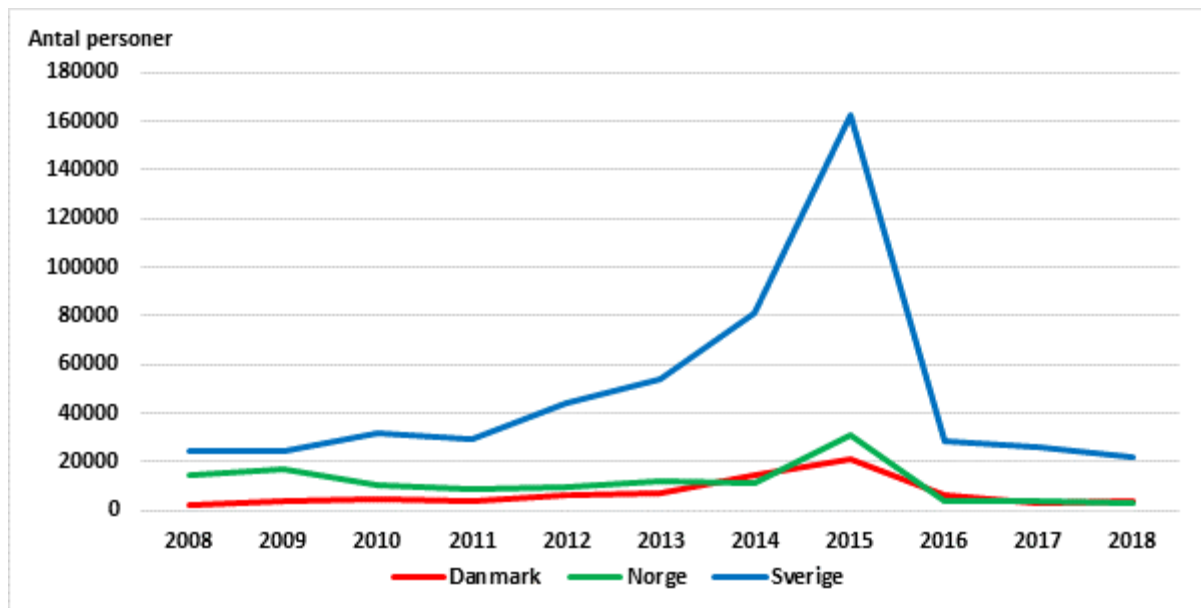
Forskjeller innen Skandinavia

- Forskjeller i partipolitiske forhold
- Ulik næringsstruktur
- Ulikt debattklima i offentligheten
- Ulike tilknytningsformer til EU
- Ulikt ideologisk grunnlag for innvandrings- og integrasjonspolitikken

Antall asylsøkere 2008-2018

Kilde: Rockwoolfondet

Antall ikke-vestlige innvandrere 1980-2018

Kilde: Rockwoolfondet

